

CSEFKÓ GYULA

(1878—1954)

1954. december 2-án halt meg Csefkó Gyula, Főiskolánk tanára, a magyar szó- és szólástörténet fáradhatatlan bűvára. A háromnegyed százados életet fáradtságos, rögzös úton járta, de nem csüggedt. Egyszerű sorsból küzdötte föl magát szorgalmával, törhetetlen akaratával, melyet a magyar nép iránt érzett nagy szeretete tartott ébren és táplált. Falusi tanítóóságának gyümölcse „Az adai nyelvjárás” c. pályadíjat nyert tanulmánya. Ennek a pályázati sikernek nyomán jutott a budai Pedagógiumba, s szerzett polg. isk. tanári oklevelet. Állomáshelyei kedveztek érdeklődésének, látókörének: a hosszúfalusi csángóság nyelve gazdag anyagot kínált gyűjtésre, Szigetvár, Oravicabánya új nyelvjárásokkal, szokásokkal ismertették meg; végül Szegeden érhetett meg sok tapasztalásának, gyűjtésének gyümölcse, ahol 1913-tól haláláig működött. Először a III. ker. polg. fiúiskola, majd Főiskolánk tanára volt. Lelkiismeretes pedagógus munkája mellett tudományosan dolgozott. 1898-tól kezdve találkoznak cikkeivel a Magyar Nyelv, a Magyar Nyelvőr, Népünk és Nyelvünk, Ethnographia stb. hasábjain. 1930-ban jelent meg „Szállóigék, szólásmódok” c. tanulmánygyűjteménye. A szakember és a művelt érdeklődő egyaránt szívesen olvassa szólásmagyarázatait. Ezekben a vitatkozó jellegű magyarázatokban a tudományosság derűs, szellemes stílussal párosul, s egyszerű, szép magyar nyelven szólal meg. 1931-ben a szegedi tudományegyetem magántanára lett „A szó- és szólástörténet” tárgykörből.

Azonban csak a felszabadulás után érkezett meg számára az az elismerés, mely méltatlanul késett az előző időkben. Az Akadémiától tudományos fokozatot, a Magyar Népköztársaságtól kitüntető érdemrendet kapott. Csefkó Gyula ember volt, nevelő volt a szó legnemesebb értelmében, a főiskola melegszívű „Gyula bácsija” és tudós, akit ragyogó elméje s vasakarata irányított. Utolsó éveiben is dolgozott, nemcsak szóval hirdette a nép, a tudomány, a munka szeretetét, hanem élő példát mutatott kortársainak s az ifjúságnak. Ezért volt koporsójánál osztatlan a bánat, ezért siettünk emléktáblával megjelölni azt a házat, melyben négy évtizeden át lakott, hogy a búcsú virágainak hervadása után maradandó márvány hirdesse a ragaszkodást és megbecsülést, s őrizze a nagy tudós és nevelő emlékét.